

26A:6

I engångsavgift ingående tomtteavgift har i taxa begränsats så att den inte får utgöra mer än hälften av hela engångsavgiften. En på det sättet bestämd tomtteavgift har ansetts förenlig med va-lagens avgiftsregler.

A.C., L.C. och H.C. ägde en fastighet i Trönningenäs, cirka 1,5 mil norr om Varberg. Området där består mest av gammal fritidsbostadsbebyggelse och är inte detaljplanelagt. År 1989 togs det in i verksamhetsområdet för kommunens allmänna va-anläggning. Fastigheten är en gammal jordbruksfastighet som i dag omfattar 69 827 m². Sedan mitten av 1800-talet är den bebyggd med en tre-längad gård i U-form. Husen, som efter renovering under 1960-talet bl.a. innehåller fem rum och kök, används som permanentbostad av fastighetsägarnas mor B.C. Kommunen har under 1992 upprättat förbindelsepunkter för fastighetens anslutning till de kommunala vatten- och avloppsledningarna. Sedan fastighetsägarna underrättats om dessa förbindelsepunkter har de avkrävts anläggningsavgift för spillvatten enligt 1992 års taxa med 55 090 kronor. Avgiften förföll till betalning den 7 november 1993. Den har inte erlagts.

Sökandena yrkade nedsättning av avgiftens storlek till skäligt belopp. De har i detta hänseende gjort gällande att den debiterade avgiften strider mot va-lagens krav på avgiftsfördelning mellan brukarna efter skälig och rättvis grund.

Kommunen bestred yrkandet och anförde att anläggningsavgiften har beräknats enligt gällande taxa som väl uppfyller va-lagens krav på avgiftsfördelning efter skälig och rättvis grund.

Sökandena anförde: Avgiften måste anses oskäligt hög. Va-taxans utformning med tomtteavgift är schablonmässig och måste anses oskälig. Närmaste grannfastighet, som också är en gammal jordbruksfastighet, har debiterats en avgift om 44 425 kronor. Det är oskäligt att särbehandla fastigheterna, särskilt med hänsyn till att nyttan av den allmänna anläggningen måste anses högre för grannfastigheten. – Fastigheten saknar ekonomisk bärkraft att erlagga den debiterade avgiften. B.C. bor ensam på gården, är 81 år gammal och har en beskattningsbar inkomst om cirka 50 000 kronor per år. Hon känner sig överkörd av kommunen som inte på något sätt informerat henne om konsekvenserna av att verksamhetsområdet fastställs. Hon har heller

inte informerats angående utbyggnaden av den allmänna anläggningen eller om avgiftsskyldigheten.

Kommunen anförde: Enligt taxan skall tomtytan utgöras av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som va-verket godkänner. För att få en skälig arealuppgift för tomten har denna räknats fram utifrån primärkartan och besiktning på platsen. Tomtmarksområdet har sedan minskats till den areal som legat till grund för debiteringen, 1 776 m². Det har skett med tillämpning av begränsningsregeln i § 5.3 sista stycket va-taxan som säger att tomtyteavgift endast skall tas ut intill ett belopp som motsvarar hälften av den totala avgiften. Fastigheten ligger i ett område med mycket varierande tomtytor. Med hänsyn till att den aktuella byggnaden inklusive tillbyggnad och innegård upptar en yta om cirka 600 m² och övriga förhållanden på platsen måste den debiterade tomtyteavgiften anses skälig och rättvis. Beträffande grannfastigheterna gäller att dessa har debiterats efter samma principer som den aktuella men att de yttre förhållandena är olika.

Sökandena genmälde: De av kommunen tillhandahållna ritningarna angående tomtytan är godtyckligt gjorda. Inga tomtytor har avstyckats av lantmäteriet. Någon innegård är det inte, det är en gårdsplan. Vänstra längan består av stall och garage och "tillbyggnaden" är ett växthus av fönster från en rivningsfastighet. – Det är orättvist att anläggningsavgiften är högre än grannfastighetens.

Va-nämnden yttrade:

Sökandena har begärt nedsättning av anläggningsavgiften under påstående att denna med hänsyn framför allt den däri ingående tomtyteavgiften strider mot va-lagens krav på skälig och rättvis avgiftsfördelning.

Nämnda krav återfinns i 26 § va-lagen. Där står att avgiftsskyldigheten skall fördelas mellan abonnentfastigheterna efter skälig och rättvis grund. Detta har med ledning av lagens förarbeten i rättspraxis uttolkats så att fördelningen i princip skall ske efter den huvudsakliga nytta som varje särskild fastighet har av va-anläggningen och med bortseende från huvudmannens kostnader för fastigheten i fråga.

Varbergs kommuns nu aktuella va-taxa är utformad i huvudsaklig överensstämmelse med Svenska vatten- och avloppsföreningens senaste basförslag till taxa, föreningens publikation VAV P69 (dec 1991). Vad gäller bostadsfastigheter och därmed jämställda fastigheter, till vilken kategori sökandenas fastighet ostridigt är att hänföra, uttas enligt taxan först en avgift för framdragningen av en uppsättning servisledning och så en viss grundavgift för varje anslut-

ningspunkt. I övrigt har storleken av anläggningsavgiften för en anslutning gjorts beroende av såväl antalet lägenheter på fastigheten som fastighetens areal. Att fördela avgiftsskyldigheten med dessa fyra komponenter är allmänt vedertaget såsom väl förenligt med nyttoprincipen.

I och för sig måste dock tomtarealen, särskilt när det som i förevarande fall inte är fråga om anslutning till dagvattenavlopp, anses väsentligen vara en kostnadsfaktor. Det innebär att arealavgiften inte kan tillåtas växa utan begränsning i förhållande till de på övriga komponenter grundade avgifterna, om det samlade avgiftsuttaget skall kunna förenas med principen om en skälig och rättvis fördelning efter nytta. I rättspraxis har slagits fast att arealen för en bostadsfastighet inte får tilläggas den vikten att den bildar underlaget för större delen av anläggningsavgiften.

I det här fallet begränsar emellertid taxan betydelsen av tomttytefaktor genom en bestämmelse om att avgift för tomtyta endast tas ut intill ett belopp som motsvarar summan av de övriga avgifterna (servisledningsavgiften, förbindelsepunktsavgiften och lägenhetsavgiften). Det kan med hänsyn framför allt härtill inte anses att den relativa vikt som taxan ger de olika beräkningskomponenterna gör att avgiftsfördelningen kommer i konflikt med va-lagens fördelningsregel.

Med tillämpning av denna begränsningsregel i taxan har fastigheten, som ju har en avsevärt större area, påförts tomtteavgift för endast 1 776 m². Anledning förekommer inte till antagande att den area som i detta sammanhang bör avgränsas som avgiftspliktig bostadstomt i verkligheten skulle vara ännu mindre. Avgiftsdebiteringen strider alltså inte heller i detta avseende mot regleringen i va-lagen.

Enligt det nu anförda och då varken jämförelsen med avgiftsuttaget för grannfastigheten eller vad sökandena i övrigt anför är av beskaffenhet att föranleda annan bedömning, finner Va-nämnden att sökandenas yrkande inte kan vinna bifall.

Va-nämnden lämnade sökandenas talan utan bifall.

Beslut: 1994-06-27, BVa 66

Mål nr: Va 144/93